

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 24-5 травня 2019 року)

Одеса -2019

УДК: 1:403:316.6(08)

К 65 Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства // Матеріали III Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 24-25 травня 2019 р.) 94 с.

Рецензенти:

Скловський Ігор Зіновійович - доктор філософських наук, професор кафедри суспільних наук Центральноукраїнського національного технічного університету

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Романенко Михайло Ілліч - доктор філософських наук, професор кафедри філософії Комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти»

Збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства, аналізують соціокультурні трансформації молодіжного соціуму, показують соціокультурні трансформації освітнього середовища та розкривають проблемні моменти культури бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства, а також розглядають синергетику як самоорганізаційну систему у суспільстві, що трансформується. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 10 від 27 травня 2019 року)

The concept of inclusive education was formed from the belief that education is a fundamental human right and that it is the basis for a more equitable society. Inclusive education is understood to mean «the process of development of general education with accessibility of education for all, being adapted to the different needs of all children and making the education accessible for children with special needs» [3, c.312].

It is such an organization of the educational process when all children, regardless of their physical, mental, intellectual, cultural-ethnic, linguistic and other traits, are included into the general educational system and are educated with their neurotypical peers in such educational institutions of a general type that take into account their special educational needs and provide necessary special assistance. Also, inclusive education means joint education and upbringing under special conditions, including the organization of joint learning sessions, leisure activities, and «various types of additional education for physically disabled people and for people who have no disabilities» [2].

Conclusion

At present the number of children with special needs tends to increase in Ukraine. The social policy in relation to such families provides various assistance, primarily financial payments and benefits. However, the amounts of financing of social programs and social assistance are insufficient for solving the problem of social maladjustment of such families.

For the effective development of inclusive education, a purposeful, developed system of measures for the humanization of the public opinion, public education in the field of education and upbringing of disabled people, informational support of the society is necessary, that allows uniting people of different professions and, above all, specialists of different levels and fields: psychologists, teachers-speech pathologists, educators, managers, political leaders and ordinary specialists, as well as representatives of different age groups (children and adolescents, adults and young people).

Literature

1. Bryzgalova S., Zak G. Inclusive Approach and Integrated Education children with special educational needs. - Special education. – 2010. – Vol. III. – p.14-20.
2. Dimenstain R. Integration or inclusion? Disputes about words and unsolved problems of education of special children / Retrieved from: www.osoboedetstvo.ru/rights/idprav/files/integr_kratk5_pravl.doc
3. Fetaliyeva L. Advantages and Disadvantages of the Inclusive Education/ Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/dostoinstva-i-nedostatki-inklyuzivnogo-obrazovaniya-i-integratsii>
4. Ukrainian and Canadian Project «Inclusive education for children with special needs in Ukraine»: training modules . – Kyiv, 2011. – 124 p.

Виноградова Наталія Михайлівна (Одеса) – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського,

Щербина Людмила Сергіївна (Одеса) – студентка 4 року навчання напрям підготовки Історія, історико-філософського відділення Університету Ушинського

ПОЄДНАННЯ ЯЗИЧНИХ ТА ХРИСТІЯНСЬКИХ РЕЛІГІЙНИХ ПРАКТИК СХІДНИХ ЦИГАН

В записках XIV століття двох монахів Симона Симіоніса та Хуго Освіченого вперше згадуються дані про народ, який проживав в кібітках на острові Крит. У своїх віросповіданнях вони дотримувалися культової практики православної церкви. Саме через Грецію, вони просувалися до Європи, під грецькою назвою аттіганос, що означає з грецького

перекладу - віщун. З початку першої половини XV століття в результаті нашестя на Балканський півострів турецьких військ цигани почали масово розселятися по всій Європі.

Місто Ужгород став першим пунктом розселенням циган на території сучасної України. За часів Богдана Хмельницького цигани, які переселившись з Речі Посполитої, знаходять своє застосування, як мистецькі майстри з виготовлення ковальської та збоярської продукції. Вони відправляють культ згідно католицького віровчення, при цьому дотримуючись свого специфічного релігійного світогляду з елементами язичницьких компонентів. Поступова асиміляція з православним населенням призвела до використання ними православної обрядовості.

В даний час в нашій державі нараховується велика кількість циган умовно розділених близько на 15 етнічних груп. Серед них - кримці, серви, ловари, келдерари, словацькі цигани, та інші. Місто проживання етнічної групи накладає відбиток на релігійну практику.

Згідно їхнього релігійного віросповідання ці циганські родові клани складаються з осілих та кочівників, що впливає на їх вірування та релігійний культ.

Для кочових циган характерним є шанування талісманів та оберегів. На їх думку ці фетиші захищають від хвороб та нещастя, які ототожнюються з християнськими реліквіями та іконами. Культ останніх став оберегом та захистом родини. Наприклад, ікона стала захисницею. Захищала здоров'я господаря та головну його цінність – коня та батіг. Кожен циганський рід мав свою велику єдину ікону, яка служила покровительницею всіх циган клану. За її зберігання був відповідальний предводитель табору, оскільки вона символізувала єдність усіх членів роду. Навколо цих ікон відбувалися релігійні обряди та свята.

Із язичних вірування циган зберігався образ захисниці та берегині роду, яка ототожнювалась з найстарішою та наймудрішою жінкою в таборі. В урочистих випадках вона знімала зі стінки кібитки таборну ікону та виносила її членам зборів, потім передавала цю святиню в руки двох неодружених циган. Потім таборну ікону передавала вайді (голові) табору. Перед цією іконою проводились християнські обряди і магичні дії. Після закінчення релігійних дій ікона поверталась на своє місце.

На жаль, науковим працівникам вдалось виявити збереженою тільки одну табірну ікону, яка шанувалась кочовою циганською етногрупою ловаре. Її виявили на території Луцьку в 90-ті роки XX століття. Зараз ікона знаходиться Білоцерківському краєзнавчому музеї.

Прояв первісних форм релігії спостерігається не тільки у фетишистських релігійних елементах, а також у шануванні вогню, з яким асоціюються добрі сили природи. Він мав захищати сім'ю від холоду та нещастя. Звідси часто цигани використовують вогонь для проведення магичних обрядів та ритуалів.

Циганський обряд поховання практично зберігається без змін від часів первісного життя. Вони вірять в те, що після смерті покійник переміщається в інший світ, в якому продовжується його життя. Для задобрення покійника готується щедра їжа, щоб він не турбував родину та не повертався до неї. Також приймають міри застереження і деякі осілі цигани створюють спеціальні споруди - саркофаги.

Міфологія цього народу виправдовує свої кримінальні дії, тим що сам Бог дозволив циганам обдурювати, ворожити та використовувати гіпнотичний вплив для отримання власної вигоди. Циганський фольклор пояснює причину кочового способу життя через благословенням Богом та в підтримку святих. Прикладом тісного переплетіння язичницьких та християнських уявлень у циган є їх віра у водяників, лісовиків, домовиків, маленьких чоловічків, які приходять в тяжку хвилину та віра у допомогу святого Власія, який покровительствує коням, їх здоров'ю та жвавістю. Традиційні уявлення про святого Власія сходять до образу язичницького бога худоби Волоса. Велес покровительствував багатству, хитрості, чаклуванню, ворожінню та торгівлі. В іконографії Власія зображують на білому коні в оточенні коней. На свято святого Власія, якого у народі називають конним святом, бігають, влаштовують скачки та урочистий банкет.

Цигани, які проживають на просторах України сповідують християнство не тільки в православному та католицькому течіях, а також в протестантських напрямках. Обряд

залучення до християнської віри не проводиться в дитячому віці, а у віці 10-13 років. На таїнство хрещення запрошуються декілька пар у якості кумів. Їх релігійна практика не передбачає постійне відвідування церкви, за виключенням великих свят.

Доречно, що специфічні обряди та свята має кожна етнічна група циган. До такого обряду можна віднести перев'язування мотузочкою зап'ястя малюка для охорони від лихого ока, що характерно для релігійної практики Індії, яка на думку деяких науковців була їх далекою Батьківщиною.

Цивілізований світ з повагою відноситься до історії та вірування даного народу, «народу без території». 8 квітня проголошено міжнародний день циганського народу на першому всесвітньому циганському конгресі, який відбувався у Лондоні у 1971 році. На цьому конгресі були прийняті національні символи – прапор та гімн. Замість герба цигани використовують такі символи: колесо кибитки, підкова, колода карт.

Щорічно голова католицької церкви Папа Римський під час урочистих богослужінь звертається на багатьох мовах включаючи на циганській мові. Показником визнання їх християнами в Югославії було видане на початку 90-років Святе Письмо на їх рідній мові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Беліков О. Релігійні вірування українських циган // Історія релігії України. — Львів, 1996.
2. Данілкин О.О. Релігійний світогляд циганів України. Розділ циганських документів наукового архіву Білоцерківського краєзнавчого музею.
3. Деметер Р.С., Деметер П.С. Образцы фольклора цыган-келдерарей. — М., 1981.
4. Деметр Н. Г. История цыган: Новый взгляд / - Воронеж:, 2000.- С. 155-158

Деркач Андрій Валерійович (Одеса) – старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту Одеського Національного Морського Університету

СПОРТ – ОДИН ИЗ ВАЖНЫХ ФАКТОРОВ СОЦИОКУЛЬТУРНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ МОЛОДЁЖИ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ

В начале XXI века современная цивилизация вступила в очень сложный период своего развития, столкнувшись с динамичными трансформациями в техногенной и гуманитарной сфере своего существования, изменившими способы жизнедеятельности людей, их самоорганизацию и сознание, особенно молодого поколения.

Сегодня учёные, философы, а вслед за ними и общество начинают осознавать, что экологические проблемы, глобальные изменения климата, колоссальная миграция населения, терроризм, ксенофобия, неконтролируемые информационные технологии, нарастающая агрессивность людей самым тесным образом связаны с кризисом культуры и морального сознания общества.

Мировое сообщество предпринимает серьёзные усилия для сохранения культурного наследия, формирования новых моделей образования, науки, экологического сознания, развития искусства и литературы, организации поддержки и пропаганде массового спорта.

Представляется, что одним из важных факторов социализации молодёжи, её культурной и моральной трансформации сегодня в мире и у нас в Украине выступает спорт, способствующий пропаганде и организации здорового образа жизни, объединяющий людей в гражданское общество, формирующий способность адаптации к усложняющимся условиям среды обитания, воспитывающий нравственную культуру и патриотизм.

Спорт начал своё развитие с глубокой древности, потому как люди придавали ему большое значение, используя в религиозных и политических целях, воспитывая в населении силу и мужество для защиты от врагов. Дошедшие до нас изображения и надписи из сооружений Древнего Египта, датируемые 3 тысячами лет до новой эры, рассказывают, что